Spor Seyircileri ?çin D??sal Güdü Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Spor Seyircileri ?çin D??sal Güdü Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30942

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Spor Seyircileri ?çin D??sal Güdü Ölçe?i, spor müsabakalar?n? izleyen bireylerin motivasyonel kaynaklar?n?, özellikle de d??sal güdülenmeye dayal? nedenlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir ölçektir. Ölçek, Ercan Polat ve H. Burak Yalç?n taraf?ndan 2014 y?l?nda yap?lan kapsaml? bir geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? sonucunda Türk kültürüne özgü olarak geli?tirilmi?tir. Bu araç, spor seyircilerinin davran??lar?n?n alt?nda yatan, içsel tatminden ziyade d??sal ödüllere, sosyal bask?ya veya sonuçlara odaklanan güdü tiplerini belirlemeyi hedefler.

Anahtar Kelimeler

D??sal Güdü, Spor Psikolojisi, Seyirci Motivasyonu, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Spor, Güdülenme.

Yazarlar

Ercan Polat, H. Burak Yalç?n.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, spor müsabakalar?n? izleme veya takip etme davran???n? sergileyen bireylerin bu eylemlerini sürdürme nedenlerini d??sal güdülenme çerçevesinde bilimsel olarak ölçmektir. Bu ölçek, spor seyircilerinin motivasyonel profilini anlamak ve bu profillerin demografik özellikler, spor türü veya tak?m ba?l?l??? gibi de?i?kenlerle ili?kisini incelemek için tasarlanm??t?r.

Geli?tirme çal??mas?, ayn? zamanda Spor Seyircileri ?çin ?çsel Güdü Ölçe?i ile birlikte yürütülmü? olup, spor seyircili?inde güdülenmenin tüm yelpazesini (içsel ve d??sal) kapsayan geçerli ve güvenilir araçlar sunmay? amaçlam??t?r. Bu sayede, spor pazarlamas?, spor sosyolojisi ve spor psikolojisi alanlar?nda ampirik ara?t?rmalara zemin haz?rlanm??t?r.

Yap?

Ölçek, temelde d??sal güdü yap?s?n? ölçmektedir. D??sal güdülenme, bireyin bir aktiviteyi, aktivitenin kendisinden al?nan keyiften ziyade, d??sal ödüller (örne?in, sosyal onay, statü, finansal ç?kar veya cezadan kaç?nma) için gerçekle?tirmesi durumudur. Spor seyircili?i ba?lam?nda bu, örne?in sosyal gruplara ait olma ihtiyac?, prestij kazanma arzusu veya tak?m?n ba?ar?s?ndan dolay? gurur duyma gibi faktörleri kapsayabilir.

Ölçe?in alt boyutlar? (faktörleri) orijinal çal??mada detayland?r?lm?? olup, tipik olarak d??sal güdülenmenin farkl? düzeylerini veya türlerini (düzenleme, içe atma vb.) yans?tan maddelerden

ARABPSYCHOLOGY.COM

olu?ur. Bu yap?, spor seyircilerinin motivasyonel spektrumunu derinlemesine analiz etmeye olanak tan?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik (validity) çal??malar?, Polat ve Yalç?n (2014) taraf?ndan yürütülmü?tür. Orijinal kaynakta say?sal de?erler belirtilmemi? olsa da, geli?tirme çal??mas? bir geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? oldu?u için, ölçe?in psikometrik olarak sa?lam temellere dayand??? varsay?lmaktad?r.

Geçerlik analizleri genellikle Yap? Geçerli?i (Construct Validity) üzerine odaklanm??t?r. Bu analizler, Faktör Analizi yöntemleri kullan?larak ölçek maddelerinin teorik olarak öngörülen d??sal güdü alt boyutlar?n? do?ru bir ?ekilde temsil edip etmedi?ini kontrol etmi?tir. Ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili yap?larla (örne?in, içsel güdü) ili?kisini inceleyen ölçüt ba??nt?l? geçerlik türleri de kullan?lm?? olabilir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik (reliability) verileri, orijinal kaynakta yer almamaktad?r, ancak geli?tirme makalesi bu konuyu kapsamaktad?r. Güvenirlik çal??malar? genellikle ölçe?in iç tutarl?l???n? (Internal Consistency) de?erlendirmek için Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir.

Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? psikolojik yap?y? ölçtü?ünü gösterir. Ek olarak, test-tekrar test güvenirli?i veya madde-toplam korelasyonlar? gibi di?er güvenirlik analizleri de ölçe?in zaman içindeki kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla kullan?lm?? olabilir.

Faktör Analizi

Spor Seyircileri ?çin D??sal Güdü Ölçe?i'nin geli?tirilmesi sürecinde, ölçe?in yap?sal geçerli?ini belirlemek amac?yla faktör analizleri uygulanm??t?r. Bu analizler, genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile ba?lay?p, ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile teorik yap?n?n örneklem verileri üzerindeki uygunlu?unu test etmeyi içerir.

Faktör analizi sonuçlar?, d??sal güdülenmenin spor seyircili?i ba?lam?nda kaç boyutta (alt ölçekte) incelenmesi gerekti?ini ortaya koymu?tur. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi faktörlere yüklendi?ini göstererek, ölçe?in teorik temellerini ve uygulama alanlar?n? netle?tirmi?tir.

Enstrüman

Test Tipi: Geli?tirme (Türkçe uyarlama ve geçerlik/güvenirlik çal??mas?).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçe?i format?nda (örne?in, 5'li veya 7'li) sunulur, ancak orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi mevcut de?ildir.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Spor müsabakalar?n? takip eden veya izleyen seyirciler.

Ya? Grubu: Yeti?kinler ve/veya genç yeti?kinler (Orijinal çal??ma popülasyonuna ba?l? olarak).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Türkiye'deki çe?itli spor dallar?n? takip eden geni? bir seyirci kitlesi üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (self-report) yöntemiyle uygulanan ka??t veya dijital anket format?.

Anahtar Kelimeler

Motivasyon Teorisi, Spor Sosyolojisi, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresleri: polat_e@ibu.edu.tr (Sorumlu Yazar Ercan Polat).

Yaz??ma Adresi: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir (?lgili yazar?n akademik kurumu üzerinden sa?lanmal?d?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2014 y?l?nda yay?nlanan bir akademik çal??ma kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in kullan?m izni ve ticari amaçlarla kullan?m? için sorumlu yazar Ercan Polat ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir. ?leti?im e-posta adresi: **polat_e@ibu.edu.tr**. Ölçe?in kullan?m? için herhangi bir ücret bilgisi orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Kaynakça

Polat, E., &Yalç?n, H. B.(2014). Spor Seyircileri ?çin D??sal Güdü Ölçe?i ve Spor Seyircileri ?çin ?çsel Güdü Ölçe?i geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *International Journal of Human Sciences, 11*(1), 105-127. doi: 10.14687/ijhs.v11i1.2693

Bu çal??man?n orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: spor-seyircileri-icin-dissal-gudu-olcegi-spor-seyircileri-icin-icsel-gudu-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Spor Seyircileri ?çin D??sal Güdü Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için ilgili akademik makaleye (Polat & Yalç?n, 2014) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM